

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PORESKOM POSTUPKU I PORESKOJ ADMINISTRACIJI

Član 1.

U Zakonu o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, br. 80/02, 84/02-ispravka, 23/03-ispravka, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon, 61/07, 20/09, 72/09-dr. zakon, 53/10, 101/11, 2/12-ispravka, 93/12 i 47/13), u članu 5. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, poreska obaveza po osnovu poreza na imovinu za kalendarske godine koje slede godini u kojoj je nastala poreska obaveza, utvrđuje se na osnovu zakona kojim se uređuju porezi na imovinu koji je na snazi na dan 1. januara kalendarske godine za koju se poreska obaveza utvrđuje, osim ako je, u skladu s ustavom i zakonom, za pojedine odredbe zakona predviđeno da imaju povratno dejstvo.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 2.

U članu 11. stav 1. reči: „isključivo u postupku utvrđivanja osnovice poreza koji je propisan poreskim zakonom čije je utvrđivanje, naplata i kontrola u nadležnosti Poreske uprave,” zamenjuju se rečima: „u skladu sa zakonom, kontroliše da li je neto prihod zaposlenih u javnom sektoru umanjen u skladu sa zakonom kojim se uređuje umanjenje neto prihoda u javnom sektoru, podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ukoliko utvrdi da nije izvršeno umanjenje neto prihoda, odnosno da nije plaćena razlika za uplatu neto prihoda,”.

Član 3.

Član 30a menja se i glasi:

„Član 30a

Banka će dozvoliti isplatu zarada, naknada zarada, kao i drugih prihoda fizičkih lica po osnovu kojih postoji obaveza plaćanja poreza po odbitku samo ako nalog kojim se banci nalaže isplata tih prihoda, kao i plaćanje poreza po odbitku sadrži poziv na broj odobrenja za plaćanje ukupne obaveze po tom osnovu, koji dodeljuje Poreska uprava, na način iz člana 41. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, banka kao isplatilac prihoda može izvršiti isplatu kamate, uključujući i pripisivanje kamate (u daljem tekstu: isplata kamate) na štedne uloge svojim deponentima bez poziva na broj odobrenja iz stava 1. ovog člana.”

Član 4.

U članu 41. stav 3. posle reči: „porez po odbitku” dodaju se reči: „u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana”, a posle reči: „isplate zarade” dodaju se zapeta i reči: „odnosno u drugim slučajevima kada postoji obaveza obračunavanja i plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje”.

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Izuzetno od stava 3. ovog člana, kod isplate kamate na štedne uloge svojim deponentima, banka je dužna da podnese pojedinačnu poresku prijavu, obračuna i plati porez po odbitku na dan isplate kamate, a najkasnije prvog narednog dana kada radi platni promet, ako u momentu isplate kamate platni promet nije radio.”.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 5. i 6.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 7, reči: „stava 5.” zamenjuju se rečima: „stava 6.”.

Dosadašnji st. 7. i 8. postaju st. 8. i 9.

U dosadašnjem stavu 9, koji postaje stav 10, reči: „stava 8.” zamenjuju se rečima: „stava 9.”.

Dosadašnji st. 10-12. postaju st. 11-13.

Član 5.

U članu 41a dodaje se stav 2, koji glasi:

„Ako se poreskim zakonom promeni oporezivanje prihoda porezom po odbitku, do usklađivanja sa članom 41. ovog zakona, način utvrđivanja, plaćanje i podnošenje poreske prijave za porez po odbitku bliže će urediti ministar.”

Član 6.

U članu 159a stav 4. reči: „organizaciona jedinica Poreske uprave nadležna prema mestu sedišta, odnosno prebivališta, odnosno boravišta, podnosioca zahteva” zamenjuju se rečima: „Poreska uprava”.

Član 7.

Član 168a menja se i glasi:

„Član 168a

Organizacionim jedinicama konstituisanim na osnovu akta iz člana 168. ovog zakona rukovode zaposleni, koje raspoređuje direktor Poreske uprave, uz prethodnu saglasnost ministra.”

Član 8.

U članu 179. stav 11. menja se i glasi:

„Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka koja dozvoli isplatu zarada, naknada zarada, kao i drugih prihoda fizičkih lica po osnovu kojih se plaća porez po odbitku, ako nalog kojim se banci nalaže isplata tih prihoda, kao i plaćanje poreza po odbitku ne sadrži poziv na broj odobrenja za plaćanje ukupne obaveze po tom osnovu koji je dodelila Poreska uprava na način iz člana 41. ovog zakona, osim isplate kamate na štedne uloge svojim deponentima (član 30a).”

Član 9.

U članu 181. tačka 3a) menja se i glasi:

„3a) banci koja dozvoli isplatu zarada, naknada zarada, kao i drugih prihoda fizičkih lica po osnovu kojih se plaća porez po odbitku, ako nalog kojim se banci nalaže isplata tih prihoda, kao i plaćanje poreza po odbitku ne sadrži poziv na broj odobrenja za plaćanje ukupne obaveze po tom osnovu koji je dodelila Poreska

uprava na način iz člana 41. ovog zakona, osim isplate kamate na štedne uloge svojim deponentima (član 30a);”.

Član 10.

U skladu sa članom 41. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, br. 80/02, 84/02-ispravka, 23/03-ispravka, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon, 61/07, 20/09, 72/09-dr. zakon, 53/10, 101/11, 2/12-ispravka i 93/12) podnosi se:

- 1) zbirna poreska prijava za poreze po odbitku plaćene zaključno sa 31. decembrom 2013. godine, za koje nisu podnete propisane poreske prijave;
- 2) pojedinačna poreska prijava za prihode isplaćene u 2013. godini.”

Član 11.

Odredbе čl. 3, 4, 8. i 9. ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2014. godine.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 47. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, broj 47/13).

Član 12.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je član 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija, između ostalog, uređuje poreski sistem i obezbeđuje finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

- *Problemi koje bi Zakon trebalo da reši, odnosno ciljevi koji se Zakonom postižu*

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona odnosi se na preciziranje odredaba koje se odnose na podnošenje pojedinačne poreske prijave u sistemu objedinjenog plaćanja obaveza po osnovu poreza po odbitku. Naime, Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, broj 47/13), između ostalog, propisano je da se počev od 1. januara 2014. godine, uvodi novi obrazac pojedinačne poreske prijave za poreze po odbitku, koji će sadržati pojedinačne i zbirne podatke o obračunatim porezima i doprinosima za sve primaoce prihoda i na nivou isplatioca. Ova prijava će se podnositi isključivo u elektronskom obliku pre svake isplate zarade, naknade zarade i drugih prihoda za postoji obaveza plaćanja poreza po odbitku. Ova promena donosi izuzetno značajno pojednostavljenje postupka, kako poreske obveznike tako i za Poresku upravu, što i jednima i drugima bitno smanjuje troškove.

Pored toga, vrši se preciziranje u pogledu vremenske primene propisa kod utvrđivanja poreske obaveze po osnovu poreza na imovinu.

Ostale promene imaju za cilj preciziranje i pravnotehničko usaglašavanje pojedinih odredaba Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, br. 80/02, 84/02-ispravka, 23/03-ispravka, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon, 61/07, 20/09, 72/09-dr. zakon, 53/10, 101/11, 2/12-ispravka, 93/12 i 47/13 – u daljem tekstu: ZPPPA), kako bi se njegoa primena realizovala sa što manje tumačenja i na taj način doprinelo bržem sprovođenju poreskog postupka i efikasnijem radu poreske administracije, kao i većoj doslednosti u primeni zakona.

- *Razmatrane mogućnosti da se problemi reše i bez donošenja Zakona*

Imajući u vidu da su predložena rešenja zakonska materija, nema mogućnosti da se ciljevi koji se žele postići reše bez donošenja zakona.

- *Zašto je donošenje Zakona najbolji način za rešavanje problema*

Donošenje zakona je jedini način za rešavanje problema, iz razloga što se radi o zakonskoj materiji, koju je jedino i moguće menjati i dopunjavati odgovarajućim izmenama i dopunama zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

Vrši se preciziranje u pogledu primene propisa kod utvrđivanja poreske obaveze po osnovu poreza na imovinu. Naime, imajući u vidu da se poreska obaveza po osnovu poreza na imovinu utvrđuje za svaku kalendarsku godinu zasebno, precizira se da se ta poreska obaveza za kalendarske godine koje slede godini u kojoj je nastala poreska obaveza, utvrđuje na osnovu zakona kojim se uređuju porezi na imovinu koji je na snazi na dan 1. januara kalendarske godine za

koju se poreska obaveza utvrđuje, osim ako je, u skladu s ustavom i zakonom, za pojedine odredbe zakona predviđeno da imaju povratno dejstvo.

Uz član 2.

Predlaže se da je Poreska uprava nadležna za procenu tržišne vrednosti nepokretnosti u slučajevima kada je to propisano zakonom.

Takođe, u skladu sa zakonom kojim se uređuje umanjeno neto prihoda u javnom sektoru, predlaže se da Poreska uprava kontroliše da li je neto prihod zaposlenih u javnom sektoru umanjeno u skladu sa tim zakonom, kao i da podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ukoliko utvrdi da nije izvršeno umanjeno neto prihoda, odnosno da nije plaćena razlika za uplatu neto prihoda.

Uz čl. 3, 4, 5, 8. i 9.

Predlaže se da banka kao isplatalac prihoda može izvršiti isplatu kamate na štedne uloge svojim deponentima bez poziva na broj odobrenja za plaćanje ukupne obaveze po tom osnovu koji dodjeljuje Poreska uprava, odnosno da može izvršiti isplatu kamate na štedne uloge svojim deponentima pre podnošenja pojedinačne poreske prijave (kao izuzetak od pravila da se pojedinačna poreska prijava podnosi pre svake isplate).

Takođe, predlaže se da je, kod isplate kamate na štedne uloge svojim deponentima, banka dužna da podnese pojedinačnu poresku prijavu, obračuna i plati porez po odbitku na dan isplate kamate, a najkasnije prvog narednog dana kada radi platni promet, ako u momentu isplate kamate platni promet nije radio.

U skladu sa navedenim izmenama, vrši se i preciziranje odgovarajućih prekršajnih odredaba.

Uz član 6.

Predlaže se da se, u cilju efikasnije primene zaključenih ugovora o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, u postupku dokazivanja statusa rezidenta države sa kojom je zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, potvrdu o rezidentnosti izdaje Poreska uprava, bez opredeljivanja konkretne organizacione jedinice.

Uz član 7.

Predlaže se da organizacionim jedinicama PU rukovode zaposleni, koje raspoređuje direktor Poreske uprave, uz prethodnu saglasnost ministra.

Uz čl. 10. i 11.

Predlaže se da se u skladu sa članom 41. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, br. 80/02, 84/02-ispravka, 23/03-ispravka, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon, 61/07, 20/09, 72/09-dr. zakon, 53/10, 101/11, 2/12-ispravka i 93/12) podnosi zbirna poreska prijava za poreze po odbitku plaćene zaključno sa 31. decembrom 2013. godine, za koje nisu podnete propisane poreske prijave i pojedinačna poreska prijava za prihode isplaćene u 2013. godini, čime se odredba člana 47. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS”, broj 47/13) stavlja van snage.

Takođe, predlaže se da se odredbe čl. 3, 4, 8. i 9. primenjuju od 1. januara 2014. godine.

Uz član 12.

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst), imajući u vidu da je neophodno obezbediti nesmetan rad organa i organizacija čije se funkcionisanje finansira iz budžeta Republike Srbije, kao i da bi se obezbedili uslovi za blagovremenu primenu predloženih zakonskih rešenja u funkciji veće finansijske discipline, što može imati pozitivan uticaj na ostvarivanje sredstava iz kojih se finansiraju nadležnosti Republike, autonomnih pokrajina i jedinica lokalnih samouprava.

VI. RAZLOZI ZA STUPANJE NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, kako bi se u što kraćem roku omogućila primena predloženih zakonskih rešenja, a sve u cilju obezbeđivanja prihoda u budžetu Republike Srbije, odnosno kako bi se proširio vremenski okvir za primenu odredaba o pojedinačnoj poreskoj prijavi, što predstavlja naročito opravdane razloge za stupanje na snagu zakona pre osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, u skladu sa članom 196. stav 4. Ustava Republike Srbije.

VII. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Budući da se ovim zakonom uređuju poreski postupak i poreska administracija, kako bi se u procesnom smislu doprinelo ostvarivanju mera fiskalne politike koje se uređuju materijalnim poreskim propisima, obračun efekata na bazi izmena i dopuna ovog zakona nije moguće precizno iskazati u apsolutnom iznosu, zbog čega on nije dat u ovim iznosima saglasno odredbi člana 40. stav 2. Poslovnika Vlade („Službeni glasnik RS”, br. 61/06-prečišćen tekst, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11 30/13).

Ključne izmene ovog zakona koje se odnose na preciziranje odredba koje uređuju podnošenje pojedinačne poreske prijave kao najvažniji efekat imaju smanjenje troškova administriranja poreskih zakona koji propisuju plaćanje poreza i doprinosa po odbitku. Ovaj sistem koji će biti u primeni počev od 1. januara 2014. godine, znatno će olakšati obveznicima izvršavanje zakonom propisanih poreskih obaveza u delu koji se odnosi na podnošenje poreskih prijava elektronskim putem i bitno unaprediti upravljanje funkcijama kontrole i naplate.

1. Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u Zakonu

Predložena zakonska rešenja će imati pozitivan uticaj na:

- banke - isplatioce prihoda kod podnošenja poreske prijave za poreze po odbitku i plaćanje poreza po odbitku pri isplati kamate na štedne uloge svojim deponentima;
- na organe koji vode postupke u okviru kojih je potrebno proceniti tržišnu vrednost nepokretnosti.

2. Kakve troškove će primena Zakona stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)

Predložene izmene neće stvoriti troškove građanima i privredi.

3. Da li su pozitivne posledice donošenja Zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti

Predložene izmene neće stvoriti troškove.

4. Da li se Zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Predložene izmene i dopune Zakona nemaju uticaj na stvaranje novih privrednih subjekata niti na tržišnu konkurenciju.

5. Da li su zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o Zakonu

Ovaj zakon je u postupku pripreme dostavljen nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim organima, tako da je zainteresovanim stranama pružena prilika da se izjasne.

6. Koje mere će se tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem Zakona namerava

Ministarstvo finansija nadležno je za davanje mišljenja u primeni Zakona. Posebno ističemo da Ministarstvo finansija, periodičnim publikovanjem Biltena službenih objašnjenja i stručnih mišljenja za primenu finansijskih propisa, njihovim objavljivanjem na zvaničnoj internet strani, kao i na drugi pogodan način, dodatno obezbeđuje transparentnost, informisanost i dostupnost informacijama, kako bi se na ovaj način doprinelo ostvarivanju ciljeva postavljenih donošenjem Zakona.